

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 347 /2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

146/2017. (VII. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. szeptember 12-én előterjesztett **panaszát** a 2017. július 6-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – P. Rendőrkapitányság– vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2016. szeptember 12-én postai úton terjesztett elő panaszt 2016. szeptember 11-én fogantató rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy elszomorítónak tartja, hogy beadott egy panaszt 2016. július 11-ei keltezéssel és erre választ nem kapott.

Majd hallotta, hogy a K. Rendőrőrs parancsnoka elment a bejelentett helyre – hellyel kínálták – leült és elmondta, hogy unja a panaszos feljelentéseit. A panaszos annyit megtudott, hogy az az ember, akit éhezettek, „már kap enni”.

A panaszos üggyhez kapcsolódó bejelentéséről az alábbiakat közli.

2016. szeptember 10-én a frissen elhunyt hozzátartozójához kiment a temetőbe körülbelül 11 óra 30 perckor. Ezután az egyik ismerőst nézte meg, mikor a fűben megpillantotta, és nem akart hinni a szemének: emberi csontok voltak.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos nagyon sokat gondolkozott, de mindenki arra bízta, hogy „hullagyalázás” miatt tegyen feljelentést. V. F.-cel, rokonával tették a feljelentést, de kifejezetten kérték, hogy k.-i rendőröket ne küldjenek. A körülbelül 22 éves K. V. nevű rendőrt küldték ki. A temetőben volt egy hatósági tanú is – egy polgárőr – akit nem is hívott oda.

A rendőr a temetővállalkozót hívta volna, Sz. Z.-t, de ő ki sem ment, így érte kellett mennie a rendőrnek. Sz. Z. a panaszos véleménye szerint másnaposan érkezett. A panaszos elmondása szerint a temetővállalkozó csupasz kézzel megfogta a csontokat és a ravatalozó kukájába dobta. A panaszos előadta, hogy azok a csontok véleménye szerint emberi maradványok voltak, ezért meg kellett volna vizsgálni, hogy nő, vagy férfi volt, milyen idős, stb., de ezt nem tették meg. Annyit szólt a panaszoshoz a temetővállalkozó, hogy „egyéb”?

A panaszos előadta, hogy édesapjának pár évvel ezelőtt Sz. Z. szólt, hogy „van egy eladó kriptá, igaz van benne két hulla”, és 500.000 forintért eladta. Azóta a panaszos édesanyja meghalt, és nincs befalazva. Az édesapja a panaszost nem engedte el a temetésre. Az édesanyján sérülések vannak, amit titkolnak. A panaszos szeretné tudni, hogy édesanyja hogy halt meg, illetőleg, hogy miért nincs befalazva. A panaszos véleménye szerint ez is „hullagyalázás”, mert „két ember ismeretlenül alul van”.

A panaszos felháborodását fejezi ki, hogy „ennyi a hullacsont összeszedés”, majd felteszi a kérdést, hogy miért kellett a kukába kidobni őket.

A panaszos kéri, hogy Sz. Z.-t azonnali hatállyal az összes alkalmazottjával együtt – akik a panaszos véleménye szerint nincsenek bejelentve - küldjék el és büntessék meg. A panaszos kérdése, hogy „hullagyalázásért mi jár?”. A rendőr és felettesei véleménye szerint nem intézkedtek.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) Az intézkedést fogantató K. V. c. r. törzsőrmester az intézkedés napján készített jelentésében az alábbiakat adta elő.

2016. szeptember 11-én 6 óra 55 perckor Árpád 40/4 Ügyeletvezető utasította, hogy vonuljon ki a M. k. utcán található temetőbe, mivel onnan telefonon érkezett bejelentés, miszerint V. F. emberi csontokat talált.

A helyszínen 2016. szeptember 11-én 7 óra 5 perckor a törzsőrmester megjelent és felvette a kapcsolatot a bejelentőkkel, V. F.-fel és a panaszossal. A rendőri kérdésre a bejelentők elmondták, hogy az előző nap folyamán voltak kint a temetőben a panaszos nagyanyjának sírját tették rendbe. Ezt követően, miközben egy másik sír felé haladtak – annak gondozása céljából – az I. táblában a fűben észleltek 4 darab – véleményük szerint emberi – csontot. Miután másnap meggyőződtek arról, hogy a csontok még mindig ott voltak, bejelentést tettek a Rendőrségnek.

A törzsőrmester előadta, hogy a helyszínen valóban található volt 4 darab ismeretlen eredetű csont, amelynek származását nem lehetett megállapítani.

A temetőgondnokot értesítette. A temetőgondnok elmondta, hogy adott szakaszon több sírnak lejárt a porladási ideje – ami 25 év – de ez, ahol most egy temetést végeztek körülbelül 40 éves sír volt. Valószínűleg a temetkezés során kerülhettek a csontok a felszínre, amennyiben azok emberi származásúak. A temetőgondnok a csontokat összeszedte és a boncteremben megfelelő helyre elhelyezte.

A helyszínen sem szabálysértés, sem bűncselekmény nem volt megállapítható.

2) A Testület megkeresése nyomán a törzsőrmester 2016. szeptember 29-én kiegészítő jelentést készített, amelyben az alábbiakkal egészítette ki intézkedésének leírását.

Az intézkedés napján, a helyszínen a megtalált csontokat a temetőgondnok saját kezűleg szedte össze és azt a kezeiben fogva vitte el a körülbelül 50 méterre található boncterembe. A temetőgondnok elmondása szerint a csontokat a boncteremben megfelelő helyre helyezte el. Azt, hogy a csontokat pontosan hova rakta, sem a törzsőrmester sem a panaszos nem látták és nem is láthatták volna, mivel az ajtót a temetőgondnok becsukta, miután bement.

A temetőgondnok a csontok elvitelének során nem tanúsított olyan magatartást és nem tett olyan megjegyzést, amellyel kegyeletet sértett volna,

3) B. P. rendőr alezredes 2016. szeptember 29-én kelt átiratában a Testület által feltett kérdésekre az alábbi válaszokat adta.

a) 2016. szeptember 11-én V. F. – aki a panaszos élettársa – tett bejelentést telefonon * TIK-ba, miszerint emberi csontokat talált a K.-i temetőben. Az ügyeletes utasítására K. V. c. r. törzsőrmester érkezett a helyszínre, ahol felvette a kapcsolatot V. F.-fel és a panaszossal. Velük szemben az intézkedő rendőr igazoltatást fogadtatott.

A helyszínen a törzsőrmester megtekintette a talált csontokat, majd értesítette a temetőgondnokot. A törzsőrmester az adott körülményekhez mérten körültekintően járt el, és az alezredes véleménye szerint a rendőri jelentésből megállapítható, hogy jogszerűen és szakszerűen intézkedett.

A törzsőrmester jelentése alapján megállapítható, hogy a csontokat a temetőgondnok saját kezűleg szedte össze és vitte el a temetőben található épületben lévő boncterembe, ahol elhelyezte azokat. A temetőgondnok az alezredes véleménye szerint sem szóban, sem viselkedésével nem követett el kegyeletsértést, míg a helyszínen tartózkodott, és a csontok elhelyezése közben sem. A panaszos álláspontját ezek alapján vitatja, mivel a jelentés szerint nem történt kegyeletsértés.

A rendőri álláspontot alátámasztó tényre is felhívja a figyelmet, miszerint a bejelentő és hozzátartozója, valamint az intézkedő rendőr és a temetőgondnok között az intézkedés során semmilyen konfliktus nem történt, a panaszos és a bejelentő nem éltek panasszal. A panaszos a későbbiek során sem nyújtott be panaszt az intézkedéssel szemben a Püspökladányi Rendőrkapitányságra.

b) Az alezredes csatolta az intézkedésről készült jelentést, valamint a helyszínen készült fényképfelvételeket.

III.

1) A Testületnek elsőként azt kellett megvizsgálnia, hogy hatásköre mennyiben terjed ki az előadott sérelmek orvoslására. Ennek során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel a Testület.

A Testület eljárását az Rtv. IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. A jogszabály 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez **vagy**

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.”

Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, azok közül is azok, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
 - a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
 - a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás),
- esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiek értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel, ezért nem jogosult:

- szabálysértéseket kivizsgálni, a kiszabott szabálysértési- és közigazgatási bírságot csökkenteni, eltörölni, a szabálysértési eljárás felett kontrollt gyakorolni;
- büntetőeljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni;
- kártérítést megítélni;
- az intézkedő rendőrök büntetőjogi-, szabálysértési- vagy fegyelmi felelősségét megállapítani.

A Testület ezek alapján nem jogosult vizsgálni a temetőgondnok munkáját.

Mivel a Testület nem jogosult büntetőjogi, vagy szabálysértési felelősséget megállapítani, nem rendelkezik hatáskörrel a kegyeletsértés megítélésének tekintetében sem.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy a rendőrséget a telefonos bejelentés nyomán terhelte-e intézkedési kötelezettség.

A panaszos beadványában előadta, hogy a rendőrséget az ő rokona értesítette a csontok megtalálásáról 2016. szeptember 11-én.

A panaszosi állítással összhangban a rendőrségi iratok arról számolnak be, hogy a panaszos és az élettársa (V. F.) tettek bejelentést telefonon 2016. szeptember 11-én 6 óra 55 perckor a * TIK-ba, ennek nyomán érkezett meg a helyszínre K. V. törzsőrmester.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tisztelőben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége megghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A rendőrségi iratok és a panaszos beadványa egységesen a rendőrségre tett telefonos bejelentést jelölik meg a rendőri intézkedés indokaként. Mivel a bejelentés alapján felmerült a jogsértés elkövetésének gyanúja, a Rendőrségnek jogszabályi kötelezettsége volt a bejelentés nyomán intézkedni.

A bejelentésben megjelölt jogsértésre a Btk. következő rendelkezése hívható fel: a kegyeletsértés 228. §-ban meghatározott tényállása szerint, aki halottat vagy emlékét a 226. vagy a 227. §-ban meghatározott módon meggyalázza, vétség miatt az ott meghatározott büntetéssel büntetendő.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy a bejelentés tartalma alapján felmerült a jogsértés (kegyeletsértés bűncselekménye) gyanúja, amelyet a rendőröknek helyszíni intézkedéssel ellenőrizniük kellett, tehát a rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

A hivatalos feljegyzés szerint 2016. szeptember 11-én 6 óra 55 perckor érkezett a panaszos bejelentése a * TIK-ba. Az intézkedő rendőr kiérkezésének ideje 2016. szeptember 11-én 7 óra 5 perc volt.

A rendőri jelentések és meghallgatások alapján megállapítható, hogy K. V. c. r. törzsőrmestert 2016. szeptember 11-én az Árpád 40/4 Ügyeletvezető utasította, hogy vonuljon a k.-i temetőhöz, ahol 7 óra 5 perckor megjelent, és felvette a kapcsolatot a bejelentővel és a panaszossal, illetőleg igazoltatta őket (amelyet a panaszos nem sérelmezett, ezért a Testület eltekintett ennek vizsgálatától).

Ezek után a törzsőrmester meggyőződött arról, hogy valóban ismeretlen származású csontok voltak találhatóak a helyszínen. Ennek megállapítása után a törzsőrmester értesítette a temetőgondnokot. A temetőgondnok elmondta, hogy temetést végeztek egy körülbelül 40 éves sírhely közelében, amennyiben emberi csontokról van szó, valószínűleg ennek következtében kerültek a felszínre. Ezek után a gondnok a csontokat saját kezűleg összegyűjtötte és a boncteremben helyezte el őket. Ennek során a törzsőrmester végig a helyszínen maradt és felügyelte a folyamatot. Annak megállapítása, hogy a temetőgondnok a boncteremben hova helyezte el a csontokat a Testület rendelkezésére álló eszközökkel nem lehetséges. Mivel a helyszínen sem szabálysértés, sem bűncselekmény nem volt megállapítható, a törzsőrmester befejezte az intézkedést.

A Testület gyakorlata alapján az intézkedési kötelezettség elmulasztásával összefüggésben akkor kerül sor a panaszos alapvető joga – mégpedig általában a tisztességes eljáráshoz fűződő jog – sérelmének megállapítására, ha a rendőr valamely, az adott helyzetben nyilvánvalóan szükséges, az ügy szempontjából lényeges intézkedést nem tett meg a kérdéses ügyben. A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a rendőr által megtehető lényeges intézkedéseket (a temetőgondnok értesítése és a folyamat ellenőrzése) az intézkedő rendőr teljesítette.

Fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a helyszínre érkező rendőr az intézkedés során minden, az ügy szempontjából szükséges és lényeges intézkedést megtett, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

IV.

A Testület vizsgálatában megállapította, hogy a panaszos bejelentése nyomán a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, amelyet az intézkedő rendőr megfélelően teljesített, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. július 6.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET